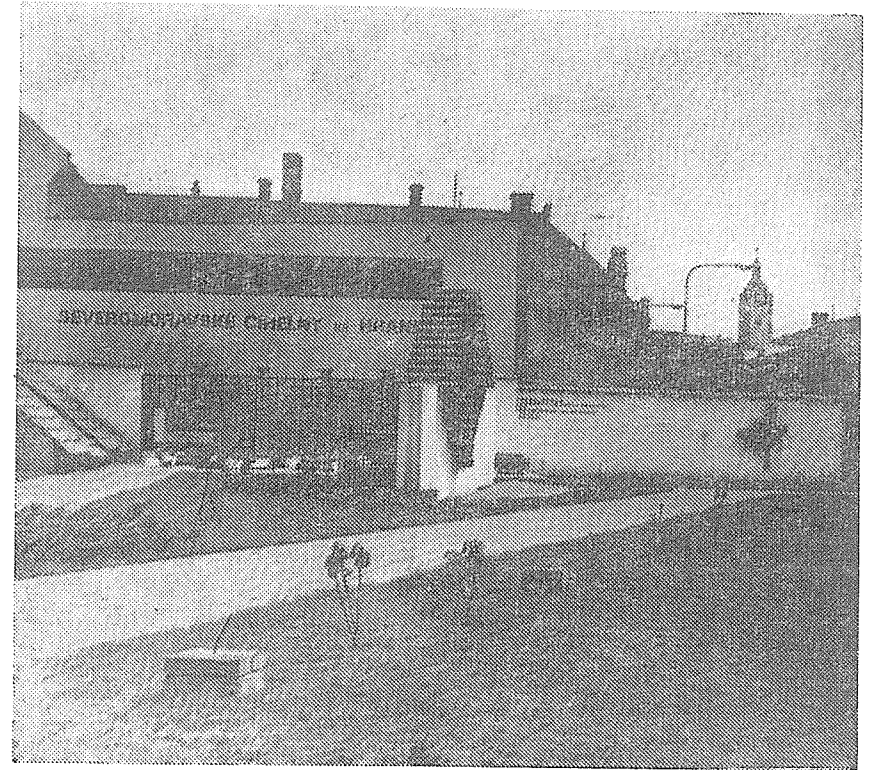

ZPRAVODAJ

města Hranic a lázní Teplic n. B.

Hranice — vzorková výstava výrobků
Severomoravských cihelen, n. p.
Fotografie Josefa Černého

ROČNÍK XXIII.

BŘEZEN 1981

Jiří Sumara

Zrcadlo

*Měla jsi šedomodré oči.
Bylo to naše zrcadlo.*

*S prvním pohledem na nebe
v kodrcavém kočárku
a s odkopanou peřinkou
a s křikem a s křikem,
když už nic nebolí
ani pod deseti jáči,
po fotbalu, po bicyklu,
i po smutku z lásky.*

*Bylo to jen proto,
že se usmívaly
hvězdičky v Tvých očích
i drobounké vrásky,
které se tu vzaly
mezi prvním slovem
i tím, které mlčí?*

*Odkdy vím, žes byla
světem se vším všudy?
A kde jsou ty studny,
z kterých nabíráme
vlažnou živou vodu?*

Z ČINNOSTI MĚSTSKÉ KNIHOVNY

Březen jako Měsíc knihy je vhodnou příležitostí, abychom si přiblížili činnost městské knihovny v Hranicích a její podíl na kulturním životě města.

Jako středisková knihovna řídila v roce 1980 celkem 16 pracovišť, z toho 8 v místních částech města. Mimo to pracoviště v Horních a Dolních Těšicích a v Zámrskách stagnovala pro nedostatek pracovníků.

Hranická středisková knihovna měla pro tato pracoviště k dispozici ke konci roku 1980 celkem **69 924 knih**. Za uplynulý rok přibylo 2573 svazků, z toho čtvrtina, tj. 655 exemplářů naučné literatury a 829 knížek pro děti.

V Hranicích vzrostl počet čtenářů na **2.807 osob**, v místních částech na 924 osob.

Celkem tedy **3731 čtenářů** si v Hranicích vypůjčilo 105 622 svazků, v místních částech 45 291 knih. Celkový počet **150 913 vypůjčených knih za rok 1980** znamená vzrůst vypůjček o 4727 svazků ve srovnání s rokem 1979.

V hranické knihovně měli čtenáři k dispozici 77 časopisů, v celém středisku 180 časopisů.

Pracovnice knihovny v čele s ředitelkou Jaromírou Fuskovou vyvíjely rovněž tradiční obsáhlou **osvětovou činnost**. Svědčí o tom **125 besed**, z nichž 3 besedy, mezi nimi i setkání s věrnými čtenáři byly určeny pro dospělé, 16 besed pro dospívající mládež, bylo zaměřeno na humor a satiru v české literatuře a k životu a dílu L. N. Tolstého.

Pro nejmladší čtenáře připravilo dětské oddělení 106 besed o pohádkách K. Čapka, H. Ch. Andersena, o ruských pohádkách, o povídkách Fr. Krále, J. Drdy, o životě V. I. Lenina aj. V oddělení pro mládež proběhla k 63. výročí VRSR a v Měsíci čs.-sovětského přátelství knižní výstava a pravidelně se konaly měsíční soutěže na aktuální témata. Mladí čtenáři byli také seznamováni s novinkami nakladatelství pro děti a mládež Albatros.

Pracovnice připravily v knihovně také **128 knižních výstavek a 219 nástěnek, soutěží a přijaly řadu exkurzí**, zvláště žáků základních škol.

O dobrém metodickém vedení poboček svědčí, že v soutěži „Budujeme vzornou lidovou knihovnu“ obdržela v roce 1980 **knihovna v Hrabůvce** nejvyšší uznání — **čestný název „Vzorná lidová knihovna“**. V soutěži aktivity k 35. výročí osvobození udělil Severomoravský KNV čestné uznání městské knihovně v Hranicích a ONV čestná uznání pobočkám v místních částech Drahotuše a Velká.

LN

REKORD HRANICKÉ CEMENTÁRNY

Pracující koncernového podniku **Cementárny a vápenky Hranice** v uplynulém roce 1980 dosáhli vynikajících výsledků ve výrobě cementu. V dřívějších letech nejvyšší roční produkci 611 tisíc tun cementu vykážali za rok 1977. V minulém roce 1980 na plánované množství 623 tun vyprodukovali podle socialistického závazku na počet 35. výročí osvobození navíc 32 700 tun, takže celková roční produkce dosáhla množství **655 700 tun**. Je to dosud rekordní množství cementu v celé historii podniku. Znamená to, že od zahájení výroby v roce 1954 za 26 let existence podniku dodali pracující konc. podniku CVH celkem pro potřeby stavebnictví téměř 14,4 milionu tun cementu. Z tohoto množství by bylo možno vybudovat už více než 1,14 milionu bytů, ovšem hranický cement se uplatnil i na řadě náročných průmyslových a dopravních staveb.

A ještě možno uvést jednu zajímavost. Podle zprávy Federálního statistického úřadu o výsledcích rozvoje národního hospodářství v roce 1980, uveřejněné 23. ledna 1981 v denním tisku, se v naší republice vyrobilo v roce 1980 celkem 10 546 400 tun cementu. Podle výše uvedeného výsledku se hraničtí cementáři na tomto celkovém množství podílejí **6,21 %**. Je to také významný podíl, vzhledem ke stavu výrobního zařízení, které je v provozu už 26 let a vyžadovalo by naléhavě modernizace. Zejména časové využití rotačních pecí, které činilo v uplynulém roce 92,8 % celého kalendářního času, je zřejmě nejvyšší v celém oboru. Přesto i produkce slínku jako základní suroviny pro výrobu cementu byla překročena o 14 tisíc tun a dosáhla množství **519 010 tun**.

Hlavní podíl na těchto výsledcích mají ovšem lidé, pracovníci konc. podniku CVH, zejména členové sdruženého kolektivu BSP společné mlýnice, jehož 21 pracovníků v čele s vedoucím Vladimírem Vašíčkem se stalo v uplynulém roce nositeli zlatých odznaků BSP.

Také pracující výrobní osinkocementových trub překročili úkoly ve výrobě zboží za rok 1980 na 101,2 %, když zvláště vysoko překonali plánované množství eternitových trub a splnili i dodávky pro export do Libye.

110. VÝROČÍ HRANICKÉHO GYMNÁZIA

V tomto roce bude 110 let od chvíle, kdy představitelé našeho města poprvé zakládali českou střední školu. Boj o její založení byl součástí národnostních bojů mezi vládoucí německou menšinou a českou většinou.

O zřízení českého gymnázia se začalo poprvé jednat 30. září 1870 na schůzi přípravného výboru, jehož členové přednesli zápis komise pro zřízení gymnázia obecnímu zastupitelstvu. Obecní výbor města se usnesl, že „zřízení reálného gymnázia v Hranicích je záležitost v nynějších časech a poměrech potřebná a nutná“. Předsednictvím komise byl pověřen František Watzlawik a zpravodajem doktor Sokol.

Výbor se také zabýval výší nákladů na vydržování gymnázia. Podle tehdy platných směrnic mělo mít nižší gymnázium sedm profesorů s ředitelem a katechetou. Roční plat pro ně činil 4900 Zl a přírůstek na funkci ředitele 200 Zl. Na vyučovací pomůcky bylo nutno počítat s 500 Zl, nájemné za školní místnosti činilo 800 Zl, vytápění školy a palivo 420 Zl a služné školníka 200 Zl. Předpokládané výlohy představovaly částku 7020 Zl.

Výbor se usnesl, aby výlohy byly kryty takto: přijímací taxa po 2 Zl od 100 žáků — 200 Zl, školné po 12 Zl od 180 žáků — 2160 Zl. Přesto, že město i Občanská záložna byly ochotny přispět, chybělo 3700 Zl. Nekryté výlohy měly být uhrazeny subvencí Zemského výboru v Brně ve výši 4000 Zl.

Komise se usnesla, aby na zřízení reálného gymnázia byla úřední řečí čeština, druhou úřední řečí němčina. Jejich usnesení potvrdily výsledky předběžného zápisu: z 89 žáků se zapsalo 82 Čechů, 5 Němců a 2 žáci židovské národnosti. Také stav žáků hlavní školy byl příznivý: v roce 1869—70 bylo na hlavní škole 638 žáků, z nichž bylo jen 51 žáků německé národnosti a také ve školním roce 1870—1871 navštěvovalo školu 658 žáků a jen 42 bylo německé národnosti.

Definitivní usnesení o otevření gymnázia bylo vyneseno na zasedání obecního výboru 9. září 1871, aby bylo ke dni 1. října 1871 gymnázium otevřeno jako provizorní bez vyžádání státní podpory.

Rakouským vládním orgánům však šlo především o to, co nejvíce brzdit zakládání českých středních škol, a proto oddalovaly rozhodnutí o převzetí gymnázia do státní správy. Když se pak v městě postavila proti zřízení českého gymnázia i vládnoucí německá menšina, přistoupili čeští zástupci v obecním výboru na

ústupek, jímž souhlasili se zřízením čtyřtřídního gymnázia s německými pobočkami v prvních a druhých ročnících a německým vyučovacím jazykem ve 3. a 4. ročnících. Tento ústupek stačil k „milostivému“ povolení k definitivnímu otevření gymnázia.

Jak se později ukázalo, snahou zemských úřadů bylo gymnázium poněmčít. Stalo se tak roku 1872, kdy se německým zástupcům města podařilo prosadit usnesení o změně vyučovacího jazyka. To znamenalo konec českého gymnázia, když správa školy se velmi přičinila o to, aby se žáci dávali zapsat do německých poboček. Počet žáků v českých pobočkách klesal, až byly zrušeny. A tak český ústav trval vlastně jediný rok, české pobočky další tři léta a německé gymnázium až do svého zrušení 50 let.

Gymnázium bylo umístěno v domě č. p. 292 na Palackého ulici (dnešní Zbořovská ul.), který město zakoupilo od Občanské záložny. Plánovaná přestavba, na kterou byla městu povolena půjčka 20 000 Zl, se z různých důvodů oddalovala. Nakonec se přece jen v roce 1874 začalo s přestavbou. K úplné rekonstrukci budovy došlo v letech 1905—1906. Poslední přestavba byla provedena v roce 1911 až 1912 a tím nabyla budova dnešního vzhledu.

Karel Holešovský,
profesor gymnázia Hranice

Z MÉHO POBYTU V SOVĚTSKÉM SVAZU

562 km PRO ČSSR

Úsek z Alexandrova Baje do Sochranovky v délce 562 km stavěli naši pracující. Pro obtížné klimatické podmínky a rozmanitý terén byl tento úsek jedním z nejtěžších z celé trasy plynovodu. Bylo nutno překonat tok řeky Volhy, překlenout rozsáhlé stepy s tvrdými klimaty po celý rok, mnoho komunikací a dalších vodních toků. Z celkového počtu 22 kompresorových stanic jich bylo na našem území postaveno pět. První byla postavena nedaleko hranic Kazašské socialistické republiky ve stepní rovině v Pallasovce. Druhá pak v blízkosti řeky Volhy v Antipovce, třetí po druhé straně Volhy ve Frolovu, čtvrtá u vesničky Kilininská a pátá — poslední na konci našeho úseku v Sochranovce. Po celou dobu výstavby pracovalo na celém úseku denně v průměru okolo 1500 pracovníků z celého Československa. Jednotlivé stavby byly zajišťovány vybranými podniky z celé ČSSR. Hlavními dodavateli stavebních prací byly VOKD Ostrava, Průmyslové stavby Brno, Stavindustria Banská Bystrica, Hutní stavby Košice a Hydrostav Košice. Pochopitelně nebyly to jen tyto podniky, ale mnoho dalších, které zajišťovaly dílčí stavby a úkoly. Tak podnik ČKD zajišťoval na celé trase montáže technologií, Potrubí Praha, n. p., měl na starosti jednotlivé přípojky z hlavní trasy potrubí ke kompreskám, Plynstav Pardubice se podílel také na montáži některých technologií, ZPA Praha na měřicí technice. Další závody z celé ČSSR se podílely na dodávce některých částí stavebních celků, jako například ocelových konstrukcí pro haly, ubytovacích celků, stavebních strojů, panelů a mnoho dalších. Dá se tedy říci, že tato stavba byla vlastně věcí nás všech. Jak by také ne, když konečný efekt — zemní plyn slouží nám všem.

Každá z kompresorových stanic představuje rozlohu pět hektarů, na které jsou umístěny strojní zařízení, řídicí centra, pomocné provozy, sklady a další objekty. V každé stanici je umístěno sedm turbokompresorů, které byly vyrobeny italskou firmou Nuovo Pignone. Každý turbokompresor má výkon 10 MW, což představuje na celém našem úseku výkon 350 MW. Proč je vlastně potřeba těchto kompresorů? Plyn, který proudí potrubím, ztrácí postupně svou rychlost a tím ubývá množství přepraveného plynu. V každé kompresorové stanici se plyn znovu stla-

čí na požadovaný tlak a žene se dále potrubím. Při tom vzniká velké množství tepla. Plyn se musí řádně zchladit, k tomu účelu slouží velké chladiče — pro každý kompresor jeden. K tomu všemu si představte další nutná technická zařízení, jako čerpadla, uzávěry, měřicí technika, množství potrubí, velké haly, pomocné zařízení. To všechno je skryto pod jednou kompresorovou stanicí na trase plynovodu Sojuz.

Nebyly to jen kompresorové stanice, které se na trase stavěly. Bylo nutno postavit ubytovací základy pro pracovníky na trase, stavěly se nové byty a sociální zařízení pro obsluhu jednotlivých kompresek.

Zbyněk Grossmann

ZNAKY MĚST SEVEROMORAVSKÉHO KRAJE

V krajském nakladatelství PROFIL v Ostravě vyšla nedávno publikace „Znaky měst Severomoravského kraje“. V úvodní stati autoři, historik Ladislav Baletka a heraldik Jiří Louda vysvětlují vznik městských znaků vůbec a zvláště se zabývají vývojem znaků severomoravských měst a městeček a jejich vztahem k městským pečetím. Vlastní obsah publikace pak tvoří výklady o znacích 120 měst a městeček na severní Moravě, k nim je připojeno ještě 16 stručných charakteristik městeček, jímž v minulosti z různých důvodů znak nebyl udělen. Výklady jsou řazeny sice abecedně, škoda však, že pro snadnější orientaci není připojen rejstřík, sestavený buď abecedně, nebo podle okresů.

V publikaci je podrobně vysvětlen vznik a vývoj znaku města HRANIC, jen na kresbě původního znaku do roku 1623 Jiří Louda z neznámých důvodů kreslí na straně 40 postavu sv. Štěpána jen ze tří čtvrtin, bez nohou v obuvi, ačkoliv tak je vytesána na znaku na radnici z r. 1544 i na znaku z horní brány z r. 1561.

Podobně podrobně a samostatně je vysvětlen vznik a vývoj znaku nynější místní části DRAHOTUŠ.

Z nynějšího přerovského okresu jsou zastoupeny znaky ještě tato místa: Brodek u Přerova, Dřevohostice, Hustopeče nad Bečvou, Kojetín, Kokory, Lipník nad Bečvou, Potštát, Přerov a Tovačov. Z bývalého hranického okresu jsou ještě uvedeny: Kelč, Spálov, Tršice a Velký Újezd.

Podstatnou část publikace tvoří obsáhlá příloha s barevným vyobrazením nynějších 116 městských znaků. Další přílohou je rejstřík hlavních symbolů znaků v knize uvedených.

Publikace je jistě vítanou příručkou pro všechny, kdo se zajímají nejen o minulost svých měst, ale i o jejich současnost, zvláště bude potřebná pro historiky, vlastivědné pracovníky, kronikáře.

LN

MÍSTNÍ JMÉNA NA MORAVĚ A VE SLEZSKU

Když v roce 1970 vyšel první díl obsáhlé práce „Místní jména na Moravě a ve Slezsku“, byl přijat odbornou kritikou a vlastivědnými pracovníky s velkým zájmem a porozuměním. Jeho autoři, PhDr. Ladislav Hosák, DrSc., tehdy profesor čs. dějin na Univerzitě Palackého v Olomouci, a dr. Rudolf Srámek, CSc., vědecký pracovník Ústavu pro jazyk český v Brně, zachytili v něm názvy obydlených míst na Moravě a ve Slezsku — měst, městeček, vsí, osad, významnějších samot, hradů, tvrzí i zaniklých sídlišť. U každého jména je především řada historických dokladů o názvu místa od nejstarších záznamů až po dnešní znění, následuje ja-

zykový výklad vzniku názvu i s nářeční, místní podobou. Připojeny jsou také ve výběru stručně nejdůležitější události a fakta z místních dějin.

První díl obsahoval názvy míst začínajících písmeny A—L, v minulém roce 1980 vydaný druhý díl přináší dokončení se jmény uvedenými písmeny M—Ž a s iadou dodatků. Mezitím totiž jeden z autorů, univ. prof. dr. L. Hosák, DrSc., 3. listopadu 1972 zemřel, proto se soublasem Místopisné komise se další dokončovací práce ujal **dr. Adolf Turek**, vědecký pracovník Státního archivu v Opavě, který poskytl také značný vlastní materiál, zvláště k obcím ve Slezsku.

Nás přirozeně mohou zajímat výklady názvů našeho města a jeho místních částí. Aspoň ve stručnosti na ně upozorňujeme:

Na značné stáří poukazuje název **Hranice**, který podle listiny, vztahující se k roku 1169, pochází z doby, kdy místo bylo posledním sídlištěm před pohraničním hvozdem. O latinském názvu města „**Alba ecclesia**“ z roku 1276 a německém překladu **Weisskirchen** z r. 1398 autoři uvádějí, že město náleželo tehdy premonstrátskému klášteru Hradisko u Olomouce, a poněvadž premonstrátsí mniši nosili bílý oděv, mohl vzniknout název „bílý kostel“, tj. kostel bílých kněží, neboť byl tehdejší kostel v Hranicích skutečně nápadný bělostí stavebního materiálu nebo vnitřního prostoru. K tomu by bylo možno poznamenat, že název **Alba ecclesia** se vyskytuje v 16. století i v řeckém překladu „**Leucopolis**“, tj. „Bílá obec“ jako rodiště některých hranických českobratrských studentů v záznamech zahraničních univerzitních matrik.

O **Drahotuších** se uvádí, že městečko bylo nazváno podle hradu Drahotuš, a to přivlastňovací příponou —j, k osobnímu jménu Drahotuch, složenému ze dvou částí: „drah“=drahý a „tuch“, které je kořenem slov „tušit, tucha“=odvaha.

Vznik názvu **Slavíč** se odvozuje od osobního jména „Slavik“ příslušnou přivlastňovací příponou.

Osada **Rybáře** má název zřejmě podle zaměstnání obyvatel.

Název **Teplice nad Bečvou** vznikl ze staročeského názvu „teplič“=lázeň od přirozenosti teplá. Množné číslo názvu Teplice se vysvětluje větším počtem pramenů.

Původní název obce **Zbrašov** vznikl zřejmě přivlastňovací příponou -ov k osobnímu jménu Zbraš a to vzniklo asi jako domácká zkratka osobnímu jménu Zbraslav.

Název **Olšovec** vznikl příponou -ec k přídavnému jménu „olšový“ a znamená místo porostlé, vymezené nebo charakteristické olšemi. Podobných názvů je více, např. Lipovec, Vrbovec, Habrovec aj.

Jméno **Uhřínov** by mělo vzniknout přivlastňovací příponou -ov k osobnímu jménu Uhřín (které by bylo možno vyložit jako „Maďar“). Autoři však poznamenávají, že není jisté, zda název Uhřínov by bylo možno vykládat jako „ves, kde bydlili Uhři, Uhřini“.

Vznik názvu **Valšovice** se vykládá příponou -ovice k osobnímu jménu Vařeš, (které je odvozeno od Valentin), tedy „ves lidí Vařešových“.

Název **Velká** lze vysvětlit od přídavného jména „velká“, tj. ves, osada, lhotka ve srovnání s blízkou menšího rozsahu.

Lhotka je zdrobnělina k Lhota a tento název znamenal osadu založenou zpravidla na lesní půdě a do jisté lhůty, tj. na přesně dohodnutý počet let osvobozenou od všech feudálních dávek a povinností. LN

Kapitolky z kulturní historie města Hranic

PhDr. Bohumír Indra

RUKOPISY PEREGRINA PEŠLA Z POČÁTKU 19. STOLETÍ

Hranický obrozenecký spisovatel J. H. A. Gallaš probudil svou buditelskou a literární činností beletristickou a historickou národní uvědomění u mnoha hranických měšťanů, učitelů a kněží širokého okolí města, jež vedlo kruh jeho přátel r. 1825 k založení „**Casina, spolku ctitelů českého jazyka, literatury a umění**“ v Hranicích. Jeho obrozenecká činnost byla však hned v počátcích znemožněna a usměrněna zásahem krajského úřadu v Hranicích. Probuzený zájem o českou knihu a historii, zejména o dějiny města Hranic, vedl některé nadšence k zakládání vlastních malých knihoven českých knih, jejichž základem byla Gallašova „**Múza Moravská**“, opisy jeho nevydaných literárních děl, jeho historie města „**Památky města Hranic**“ z r. 1811, pro jejíž vydání Gallaš nenalezl nakladatele aj. Nových českých knih vycházelo v té době poskrovnu. Jedním z těchto nadšenců byl hranický měšťan a obchodník **Antonín Dvořák**, který sbíral staré i nové české knihy ve městě i v okolí, zvláště staré kroniky, shromažďoval též materiály k dějinám města Hranic a některé jeho úseky zpracoval. Jiným vytrvalým příznivcem a obětavým podporovatelem Gallašových snah v jeho buditelské a lidumilné činnosti byl hranický měšťan a barvíř suken **Karel Kober**, který věnoval značné částky peněz na různé školské, chudinské a lidumilné nadace, jež Gallaš ve městě založil i na jeho veřejnou knihovnu, založenou Gallašem již v r. 1811. Více českých knih měli ve svých knihovnách též měšťané **František Frombek**, **Jiří Berger**, **Josef Václavík** aj. Největší sbírku českých knih měl však v Hranicích podle Gallašova svědectví (a v tom mnoho starých, vzácných knih) předměšťan **Václav John**, cechmistr krejčovského cechu v Hranicích a kostelní hospodář, rodem z městečka Jelení v království Českém, jak se sám vždy podepisoval.

Bylo v té době zvykem, že staré české kroniky, místní pamětní knihy apod. si zajemci opisovali, příp. dali opsat, aby je měli doma a mohli z nich kdykoliv číst. V Hranicích byl ve dvacátých letech 19. století nejlepším českým písařem soukenický mistr **Peregrin Pešl**, písař cechu soukenického, známý svým krásným rukopisem a dobrou češtinou. Pořizoval nejen zápisy do cechovních knih, čistopisy různých listin a písemností soukenického cechu, ale jako člen literátského bratrstva při farním kostele vedl i knihy bratrstva, pořizoval opisy zpěvníků pro kostelní kůr a byl jako písař vyhledáván i měšťany. Pro měšťana Antonína Dvořáka (1786—1850) pořídil pro jeho sbírku českých historických rukopisů do předem svázaných knih opisy městských privilegií, starých pamětních knih měšťanů, různých listin i celých starých městských knih. Z tohoto souboru opisů se nám dochoval jediný vázaný svazek, který se po smrti Dvořákově dostal do archivu říms. katol. fary v Hranicích, kde byl uložen a veden pod signaturou 57 až do převzetí archivu hranické fary do péče okresního archivu v Přerově. Dnes je tento rukopis uložen v archivu města Hranic, uloženém v depozitáři okresního archivu Přerov v Lipníku nad Bečvou. Rukopisná kniha je významná tím, že obsahuje doslovný opis zápisů staré české gruntovní knihy města Hranic, zvané **Manuál**, založené r. 1585 a vedené do r. 1638, jejíž originál se nám, bohužel, nedochoval. Zápisy této knihy vyplňují mezeru mezi zápisy starší a mladší dochované gruntovní knihy města. Opis této knihy je celý psán krásným kurentním rukopisem Peregrina Pešla, iniciály zápisů jsou kresleny ozdobným tiskařským písmem. Pešl nadepsal opis této staré gruntovní knihy městské „**Slovník opis velmi pamětné hranické městské knihy z XVIIho a XVIIIho století, gruntovní zápis v sobě obsahující, kterouž z vlastenecké vážnosti opsati nechal měšténin téhož svého otcovského města Hranic léta Páně MDCCCXXIII**“ (1823). Jméno toho

měšťana je vepsáno do ozdobně provedené iniciály S slova Slovatný „Pan Antonín Dvořák, nákladník“. Na druhém listě je vlastní opis titulního listu staré gruntovní knihy, psaného starším měšťským písařem hranickým Václavem Aujezdckým r. 1585 při založení nových měšťských knih „Laus Deo Anno 1585. Deus adsit iustus. Ve středu na svatého Marcela. Začínají se tyto rejstra ve jméno Pána našeho Ježíše Krista, kterýžto ráčí všecky dobré věci dobře působiti. Raciž, Pane Bože, sám mne v tom ve všem nápomocen býti a štěstí při těchto rejstrech dáti, pro jméno Tvé svatě a syna Tvého, pána našeho Ježíše Krista, rač to dáti. Amen. Do těchto již napřed psaných rejster vpisovati se bude spravedlivě.“ Založení nových měšťských knih bylo významnou událostí města, jak prokazuje zbožný úvodní zápis luterského měšťského písaře. Pro každý dům a grunt byla v originále knihy vepsána ozdobným písmem hlavička domu, tj. jméno posledního majitele domu, rok a datum kupu, jméno prodávatele, kupní cena, složený tzv. závdanek, stanovené roční splátky, a zaplacená částka kupní ceny domu, zbytek peněz k placení a tzv. nápadníci těchto peněz. Za touto hlavičkou domu bylo pak ponecháno vždy několik prázdných listů pro zápisy dalších kupů domu a splátek, jež pak sem byly běžně zapisovány až do r. 1638, což poznamenal tehdejší měšťský písař na konci knihy „Dokonána tato práce L. P. 1638 4. augusti. Počátek prvního domu v městě učiněn jest v této knize na listě 21.“ Pešlův opis obsahuje na str. 1—118 zápisy I. domů ve vnitřním městě (v hradbách), na str. 119—182 II. o domech na Motošíně a Novosadech (za Veličkou kol bratrského sboru), na str. 182—273 III. o domech v Horní ulici a Předměstí (tj. několika domů na levém břehu potoka Ludiny v pozdější ulici Čaputevě, Hřbitovní a Černotínské). Při zápisech jednotlivých domů a gruntů jsou četné historicky velmi cenné, pamětní zápisy o příčinách zkázy a zničení jednotlivých domů, např. u domů na Novosadech, zničených za obléhání a dobývání města mansfeldskou armádou, v říjnu 1626 je podrobný zápis o spálení těchto domů sířelbou císařské posádky města, u všech domů na Motošíně jsou zápisy o jejich vypálení mansfeldskou posádkou, ležící ve městě, o vánocích 1626 v očekávání příchodu a obležení města císařskou armádou, aby domy nemohly jim sloužit za úkryt při dobývání města. Jiné pamětní zápisy se týkají zničení bratrského špitálu u sboru r. 1624 Poláky, ležícími ve městě, spálení bratrského sboru r. 1626, založení knížecí zahrady r. 1628 na pravém břehu Veličky na místě 6 spálených předměstských gruntů, zabraných i s rolemi kardinálem Dietrichštejnem pro založení zámecké zahrady aj. Opis celé gruntovní knihy dokončil Pešl r. 1823, což poznamenal na konci opisu knihy „Roku 1823 dne 21. augusti jest pro budoucí památku tato kniha opsána od Peregrina Pešla, mistra soukenického a předměšťana téhož města Hranic.“ Na stranách 275—278 této knihy opsal Pešl staré listiny z báně radniční věže, nalezené v ní při opravě věže a sněti makovice r. 1822. Je to 11 listin z let 1571 až 1738. Opis nadepsal „Roku 1822 dne 8. juni byla k potřebné opravě makovice neb tak řečená báně z rathouzní věže dule vzata a obnovena, v níž tyto památky od našich předkův do ní vloženy a k památce potomkům zde opsané, pořádně se nachází.“ Při opisování vynesl nedopatřením listinu o opravě věže v r. 1654, která byla v báni radniční věže též uložena, jejíž opis však pořídil jinde. Pešlůvy opisy listin z báně radniční věže z let 1571—1738 jsem otiskl v Záhorské kronice roč. XII/1929—1930. Po opravě věže v r. 1822 byly všechny staré listiny v plechových pouzdrech opět uloženy do báně a přiložena k nim listina nová, totéž učiněno při opravě věže a báně v r. 1869, kdy byla do ní přidána listina s vyličením událostí od r. 1823 do r. 1869 a další památky. Při opravě radniční věže v r. 1930 byly opět všechny listiny a ostatní památky z báně vyňaty, pořízen jejich podrobný soupis měšťským kronikářem, spisovatelem Čeňkem Kramolišem (sejmutí makovice popsal v Záhorské kronice roč. 1930/1931), po opravě nebyly však staré listiny z let 1571—1738 již vráceny do báně, pouze mladší listiny a památky z let 1822, 1869 a nová listina, památky a fotografie z r. 1930. Staré listiny byly odevzdány dr. Bohušovi Vybíralovi, řediteli Studijní knihovny v Olomouci, hranickému rodáku, aby pořídil jejich přepis a otiskl

všechny listiny do r. 1869 včetně s poznámkovým aparátem v Časopise Vlasteneckého muzejního spolku v Olomouci, v němž otiskl v roce 1930 v článku „Staré písemné památky v báni Kostelíčka u Hranic“ doslovně listiny z let 1739 až 1885, nalezené v báni Kostelíčka při jeho opravě v r. 1929. Dr. Vybíral však listiny z radniční báně již neotiskl a vyňaté listiny z let 1571—1738 nebyly jím do r. 1949 ani odevzdány do měšťského archivu. Jejich pozdější osudy mi nejsou známe, dr. Vybíral zemřel r. 1951 v Olomouci. Při opravě radniční věže v r. 1979 byly v báni nalezeny jen mladší listiny a materiály z let 1822, 1869 a 1930, jejichž soupis pořídil a otiskl v lednovém čísle ZMHLT r. 1980 prof. Ludvík Novotný. Zaslouhou Pešlovou zůstaly staré listiny radniční věže z let 1571—1738 uchovány aspoň v opise. Když byla v r. 1829 zbořena tzv. malá věž zámecká, pod níž se vjíždělo do města do úzké uličky Zámecké, která uzavírala vstup do města od severu za měšťskou Horní branou, opsal Pešl do knihy i nalezenou listinu, vloženou do báně při opravě této věže r. 1671, pobožené i s druhou, podnes stojící trubačskou věží zámku, za třicetileté války. Opis nadepsal „Roku 1829 dne (místo pro datum je vynecháno) byla tato věž při zámku rozburána, v ní nalezené památky následující“. Malá pergamenová listina obsahuje zápis o opravě této věže r. 1671, o válečných událostech r. 1663, dále o tom, že r. 1671 dala paní Anna Pešlová s dovolením svého manžela Václava Pešla vystavěti při farním kostele (u fary, zbořeném po r. 1764) novou kapli ke cti sv. Trojice. Pešl připsal pod opis této listiny „Tento obraz (tj. sv. Trojice) do dnešního dne 31. máje 1829 se vynachází u Matěje Rýdla, mistra soukenického v Hranicích“. Pozdější rukou bylo k Pešlovu zápisu připsáno tužkou „1840 4. augusti dostal se celý zkažený do mojih ruků. P.“ Kdo byl tento P. nevím, Peregrin Pešl byl již tehdy mrtev. Neznám ani další osudy tohoto oltářního obrazu sv. Trojice býv. farního kostela, který byl i s ostatním inventářem starého kostela po vystavění nového na náměstí r. 1764 a zboření starého kostela rozprodán hranickým měšťanům. Originál této pergamenové listiny z r. 1671 byl po zboření malé zámecké věže odevzdán r. 1829 vrchním hranického panství do registratury hranického velkostatku, v níž je listina uložena podnes.

Jiným velkým dílem Peregrina Pešla jsou dvě foliové vázané rukopisné knihy, označené **Memoriál I a Memoriál II**. Dal si je opsat hranický barvířský mistr Karel Kober (1787—1839), majitel domu a barvírny na Motošíně čp. 428. První kniha obsahuje „**J. H. A. Gallaše Diplomatických památek města Hranic díl I., obsahující obdarování a privilegia, roku 1822 dne 3. června založená**“ (str. 1 až 170). Do iniciály opisu listiny z r. 1582 na str. 105 vepsal Pešl „**Obdarování města Hranic a privilegia pana Karla Kobra, barvíře souken, k budoucímu zachování založená**“. Gallaš vyzdobil Kobrovi knihu barevným znakem města Hranic, kresbou portrétu rajhradského mnicha-poustevníka Jurika, zakladatele města Hranic a celkovým pohledem na město Hranice v 1. pol. 18. století. Obě poslední Gallašovy kresby reprodukoval V. Bartovský ve své monografii města Hranic, vydané tiskem r. 1905. Druhý svazek Pešlova opisu obsahuje **Porovnání a fundační listy**, tj. úředních přípisů města Hranic z let 1820—1827 a nadačních listů Gallašových, **opis rukopisu Gallašových Památek města Hranic z r. 1811, dále opisy listin z báně radniční věže, Gallašovu pověst o propasti u Hranic** aj. V opise Gallašových dějin města Hranic bylo Pešlem vynecháno místo pro dokreslení obrázků podle originálu Gallašova rukopisu, které však již nebyly vkresleny a místo zůstalo prázdné. Na str. 189 v iniciále P slova Památky je vepsáno „**Rukopisem Peregrina Pešla, mistra soukenického, týž psal oba svazky Memoriálů**“. Po smrti Kobrově převzal oba svazky Memoriálů barvíř suken Karel Hanslián, od r. 1840 manžel Kobrových dcery Marie Antonie, který obě knihy, vázané v polokůži, daroval 15. 6. 1869 se souhlasem ostatních dědiců Kobrových městu Hranicím, což je v knihách poznačeno. Po založení měšťského muzea v Hranicích r. 1905 byly odevzdány se starými měšťskými knihami do měšťského muzea, odkud byly po zřízení měšťského archivu v r. 1942 převedeny do archivu města, dnes uložené v Lípniku n. Bečvou.

Také pro bratrstvo literátů hranického kostelního kůru, jehož byl členem, pořídil Pešl několik rukopisů, z nichž se dochovaly foliový zpěvník mešních písní, který Pešl sestavil a sepsal r. 1829 podle Fryčajova Katolického kancionálu, dále *Knihy postních písní* aj. Napsal i mnoho dalších rukopisných knih a památek města, jež zůstaly v rukou měšťanů a byly později ztraceny, odvezeny nebo zničeny. V r. 1824 napsal např. též dochovaný *pamětní list český* pro hranického faráře Františka Šubrtu, vložený do básně hranického Kostelíčka aj.

Soukenický mistr Peregrin Pešl dostal své neobvyklé křestní jméno, které se v rodině udrželo podnes, podle sv. Peregrina, patrona poutníků a cestujících, je muž byla r. 1775 zasvěcena nově postavená barokní kaple v lázních Teplicích n. B. s oltářním obrazem sv. Peregrina, malovaným r. 1777 malířem Františkem Sebastianim. Pešl zažil ještě konjunkturu, ale i počínající úpadek soukenického cechu v Hranicích. Podle gruntovních knih koupil 13. 3. 1811 předměstský dům — chalupu č. p. 298 na konci Bělotínské ulice od Jana Maděry za 2020 zl vídeň. měny. Peníze na kup domu mu půjčil měšťan Antonín Dvořák. V té době bylo ve městě ještě 365 soukenických mistrů a 23 obchodníků sukny, kteří vozili sukno na trhy do Uher, do Trnavy, a Pešti, odkud bylo prodáváno dále do Turecka. V r. 1834 bylo v Hranicích již jen 121 soukenických a postříhačských mistrů a jen 5 kupců suken. Založení tovární výroby sukna ve čtyřicátých letech v Hranicích přivodilo rychlý úpadek a zkázu řemeslné výroby sukna v Hranicích. Toho se Pešl již nedomohl, zemřel 17. 3. 1836. Vdově Barboře, dceři řemenářského mistra Ferdinanda Peciny, zanechal chalupu v Bělotínské ulici v ceně 400 zl. a pět dětí, 20letou Barboru, 17letého syna Peregrina, 15letého Josefa, 11letého Ferdinanda a 6letou Karolinu. Nejstarší jeho dcera Anna, vdaná za Josefa Bergera v Hranicích, zemřela před otcem a zanechala manželovi dvě děti. Podle pozůstalostního spisu zůstal vdově po zemřelém též soukenický veřtat (stav) v ceně 1 zl. 6 kr., jeden spřádací stroj s 24 věteny v ceně 1 zl. 20 kr., a jedno brdo na 60 chodů v ceně 25 kr. Český testament Pešlův v pozůstalostním spise je psán nebožtíkem krasopisně ozdobným písmem s kreslenými iniciálami, jak je známe z dochovaných rukopisných památek, jím psaných. Dům připadl vdově a dětem a byl jim připsán do gruntovní knihy 16. 8. 1839.

Pravnuk Peregrina Pešla stejného jména byl v Hranicích posledním soukenickým mistrem, pracujícím řemeslným způsobem na výrobě sukna do třicátých let 20. století v Čaputově ulici čp. 672/279. Pracoval sám dále i po rozpadu a likvidaci strojového družstva soukeníků v Hranicích r. 1920, založeného v r. 1902 zbylými 17 soukenickými mistry na obranu proti ničivé konkurenci Hellerovy továrny. Předek rozvětvené rodiny Pešlů v Hranicích, měšťan Václav Pešl (původně Peš=Pösch) byl perníkářem a voskařem, a zemřel v Hranicích 13. 1. 1874 ve věku 66 let. Byl pochován ve starém kostele u fary v kapli sv. Trojice, postavené r. 1871 nákladem jeho manželky Anny. R. 1861 povolila mu městská rada, aby jako perníkář mohl dělati a prodávati také voskové svíce v Hranicích, poněvadž se tomuto řemeslu vyučil. Byl to první *usedlý svíčkař v Hranicích*, vyrábějící a prodávající ve městě svíce ze žlutého i bílého vosku pro osvětlování domácností hranických měšťanů.

Prameny a literatura:

Matriky a gruntovní knihy města Hranic, SOA Opava
Archív města Hranic, depozitář okr. archívu Přerov v Lipníku n. B.
ZMHLT roč. 1976 a 1977

V únorovém „Zpravodaji“ byl omylem uveden seznam zemřelých v prosinci 1978. Za tento nedostatek se všem pozůstalým omlouvám.

Pracovnice MěstNV Irena Špunarová

ZEMŘELÍ OBČANÉ Z HRANIC V PROSINCI 1980

Aloisie Humplíková, Olšovec č. 30, nar. 3. 7. 1903
Metoděj Čech, Drahotuše, Hranická 407, nar. 7. 2. 1920
Ludmila Chválková, Jiráskova 549, nar. 20. 2. 1904
Aloisie Musilová, Husitská 799, nar. 23. 6. 1904
Miroslav Kojecský, 1. máje 1280, nar. 9. 2. 1916
Alena Bajerová, Hřbitovní 414, nar. 13. 12. 1980
Alžběta Tugeniebová, Revoluční 108, nar. 17. 8. 1906
Aloisie Radochová, U Kostelíčka 1021, nar. 10. 8. 1896
Anna Dvořáková, Hromůvka 1520, nar. 6. 7. 1909
Alena Vychodilová, Drahotuše, Osvobození č. 117, nar. 26. 10. 1980
Vojtěch Bajar, Drahotuše, Nádražní 249, nar. 28. 10. 1920
Bedřiška Cherynová, Drahotuše, Lipnická 210, nar. 7. 2. 1904
Jiří Franko, Teplice n. B. č. 40, nar. 1. 5. 1928

ZEMŘELÍ OBČANÉ Z HRANIC V LEDNU 1981

Juliána Musilová, Jurikova 1062, nar. 4. 4. 1902
František Lindovský, Sov. armády 862, nar. 4. 10. 1903
Jana Haderková, Palackého 1468, nar. 10. 1. 1941
Marie Pausová, Hwieszdoslavova 1173, nar. 29. 9. 1895
Marie Dohnalová, Slavíč 77, nar. 14. 11. 1898
František Čech, Struhlovsko 1413, nar. 28. 3. 1923
Noemi Bortelová, Zborovská 1308, 18. 8. 1911
Anežka Halamíčková, Hakenova 825, nar. 19. 4. 1893
Alois Myška, Struhlovsko 1536, nar. 9. 1. 1911
Marie Michálková, Velká 83, nar. 4. 1. 1893
Štěpánka Rušilová, Drahotuše, Nábřeží 440, nar. 17. 6. 1898
Anežka Hanáková, Drahotuše, Hranická 414, nar. 14. 5. 1918
Jaroslav Nyčman, Husitská 1325, nar. 7. 4. 1902
Štěpánka Šustková, Velká 91, nar. 26. 12. 1894

ČEST A VĚČNÁ PAMĚŤ VŠEM ZEMŘELÝM SPOLUOBČANŮM!

FR. FAJTL: VZPOMÍNKY NA PADLÉ KAMARÁDY

V minulém roce vydalo nakladatelství Mladé fronty další knihu známého autora — letce „Vzpomínky na padlé kamarády“.

Autor knihy František Fajtl, rodák z Donína u Loun, v roce 1935 absolvoval býv. vojenskou akademii v Hranicích jako poručík letectva-pilot. V červnu 1939 v Krakově vstoupil do čs. zahraničního odboje, ve Francii se zúčastnil bojů ve dvou leteckých perutích v Lyonu a v Paříži, pak hájil v letecké bitvě proti na-

cistům Velkou Británií jako stíhací pilot, v květnu 1942 byl sestřelen nad severní Francií, unikl z obklíčení, přes Španělsko se vrátil zpět do Anglie. V r. 1944 s 20 dalšími čs. letci odjel do SSSR, jako velitel 1. čs. samostatného stíhacího leteckého pluku bojoval v SNP a do konce války velel 1. pluku „Zvolenský“ po boku Rudé armády v bojích při osvobozování Československa.

V uvedené knize nevypravuje Fr. Fajtl o sobě, ale o osudech 20 kamarádů, spolubojovníků, kteří se nedočkali konce války. Padli na různých bojištích, v bitvě o Velkou Británii, v bojích ve Francii, při doprovodu konvojů v Severním moři, ve SNP a při ofenzivě Sovětské armády. Mezi 20 hrdinů, kteří položili životy za naši svobodu a mírový život, najdeme i osm absolventů býv. vojenské akademie v Hranicích.

Studium na tehdejší vojenské akademii trvalo dva roky, první rok trávili všichni chovanci v Hranicích, v druhém ročníku letci prodělávali výcvik v Prostějově, avšak, jak i Fr. Fajtl vzpomíná, slavnostní jmenování důstojníků spojené s vykonáním přísahy, se konalo opět na nádvoří vojenské akademie v Hranicích.

V uvedené publikaci uvádí Fr. Fajtl životní příběhy absolventů letectví Otakara Korce z Nejdku (ročník 1935), Emila Fechtnera z Prahy (1937), Jindřicha Bartoše, rodáka z Luganska v Rusku (1935), Antona Zimera z Třebenic (1939), Stanislava Fejbara ze Štikova (1935), Jana Štastného z Chorušic u Mělníka (1938). Mezi letci, kteří padli v druhé světové válce, byli i dva poručíci dělostřelectva, absolventi býv. vojenské akademie v Hranicích, Jaroslav Kulhánek z Prahy (1929) a zejména Alois Vašátko z Čelákovic (1931), velitel čs. stíhacího pluku ve Velké Británii. Všichni byli nositeli vojenských vyznamenání francouzských, britských a sovětských. Příběhy těchto padlých hrdinů potvrzují, že čs. letci měli nemalý podíl na vítězství nad fašismem v druhé světové válce. LN

MEZI HRANICKÝMI AKVARISTY

V malém, nenápadném krámku ve Svatoplukově ulici bývá třikrát v týdnu rušno, když zástup malých i dospělých zájemců obdivuje za skleněnými stěnami mezi svěží zelení pestré rybky.

Už 28. října 1977 se sešli akvaristé z Hranic a okolí a založili **základní organizaci 2 Českého svazu chovatelů drobného zvířectva**. V krátké době prvních dvacet členů za vedení Jiřího Košatky připravilo v Městském domě pionýrů a mládeže v Hranicích **propagační výstavbu akvariálních rybek**, která vzbudila nečekaný ohlas, takže za dva týdny si vystavené exponáty prohlédlo přes tři tisíce návštěvníků. Tento úspěch podnítil zanícené akvaristy k úsilí zřídit v Hranicích stálou výstavní expozici. Pochopení našli u orgánů MěstNV, který jim přidělil bývalou prodejnu ve Svatoplukově ulici č. 3. Její úprava si vyžádala velké obětavosti i značných nákladů. Akvaristé však získali podporu hranických podniků a zejména **Jednotného klubu pracujících v Hranicích, který se stal jejich patronem**. Úpravě stálých výstavních exponátů věnovali členové organizace, v jejichž čele je od roku 1979 jako předseda Jaromír Málek, velkou péči a bezplatně 3500 brigádnických hodin. 34 moderně řešených, lepených nádrží o celkovém objemu 4160 litrů, osázených rostlinami a pestrobarevnými rybkami, opatřených elektrickým osvětlením, vyvolává velmi působivý estetický dojem, takže jsou stále středem pozornosti četných návštěvníků. Hranickým akvaristům se podařilo za pomoci JKP získat v březnu 1979 příslušné povolení k provozování obchodní činnosti, takže zájemci si mohou na výstavce i opatřit pro své záliby jak chovný materiál, tak další potřeby.

Stálá výstavka akvariálních rybek spojená s prodejem byla zpřístupněna zájemcům dne 1. května 1979 za velkého zájmu veřejnosti. Mezi prvními hosty byli

také představitelé městských orgánů v čele s předsedou MěstNV Miloslavem PaVelkou a zástupci hranických podniků a organizací.

V současné době se hraničtí akvaristé věnují jednak produkci rybek pro zásobování výstavních nádrží a prodejny, jednak usilují stále o doplňování odborných znalostí pro úspěšné pěstování své pékné zájmové činnosti. Proto pořádají přednášky, doprovázené promítáním diapositivů, k nimž zvou přední odborníky v akvaristice z celého státu. LN

Z ČINNOSTI TURISTŮ TJ SIGMA HRANICE

Hraničtí turisté se mohou vykázat za uplynulý rok bohatou sportovní činností. Jak ukázala statistika, kterou uvedl na výroční členské schůzi předseda turistického odboru TJ SIGMA ing. Jaroslav Kopecký, zorganizovali nebo se zúčastnili v roce 1980 celkem 160 akcí za celkové účasti **1516 osob** a pěšky, na lyžích nebo na vodě přitom urazili **29 246 km**.

K nejvýznamnějším akcím patřila účast hranických turistů na spartakiádě m srazu v Praze, která byla nejpočetnější z přerovského okresu, vodácký zájezd na Mazurská jezera v Polsku a dvoutýdenní pobyt v Nízkých Tatrách.

Nejaktivnějšími cvičiteli byli ing. Jiří Hon a ing. Jaroslav Kopecký, z nichž každý vedl 39 akcí. Těžiště činnosti spočívalo v pravidelných nedělních vycházkách za zdravím do blízkého i vzdálenějšího okolí Hranic, do Oderských vrchů a do Beskyd. A zde se jako cvičitelé a organizátoři osvědčili zvláště Rudolf Doležal, Libuše Trkanová a Milada Dobiášová. Členové získali také 98 odznaků „100 jarních kilometrů“.

Pro letošní rok turisté TJ SIGMA Hranice zpracovali podrobný plán akcí, bude ovšem ještě v jednotlivých měsících upřesňován.

Na měsíc **března 1981** připravují tyto vycházky:

1. března, neděle: **Jeseník nad Odrou—Hůrka—Starý Jičín**, cvičitel Rudolf Doležal,
8. března, neděle: **Krokusy u Pozděchova**, cvičitelka Hana Konečná,
14. března, sobota: **Dálkový pochod „Přerovská padesátka“**, pořadatel TJ Spartak Přerovské strojírny,
15. března, neděle: **Spálov—Vítkov**, cvičitelka Dana Černušková,
22. března, neděle: **Jarní turistická neděle na Hukvaldech v oboře**, pak pěšky do Příbora, cvičitelka Libuše Trkanová,
29. března, neděle: **Hostýnské a Vizovické vrchy** — z Tesáku do Holešova, cvičitel Rudolf Doležal.

Okresní zahájení tradiční akce „**100 jarních km**“ připravuje na sobotu **4. dubna** na Čekyňském kopci TJ Loko-Meochema Přerov.

Blíže údaje najdou zájemci vždy ve vývěsní skříňce na náměstí v Hranicích u radnice. LN

Z ČINNOSTI KYNOLOGICKÉHO KLUBU SVAZARMU

V Hranicích pracuje už dlouhou řadu let kynologický klub Svazarmu. Za svoji činnost je dobře hodnocen v rámci města i okresu, takže je nositelem titulu „Vzorná organizace 3. stupně“, který mu udělil ÚV Svazarmu.

Počet členů klubu není velký. Stále totiž ubývá chovatelů psů služebních plemen a nových členů přibývá za rok jen několik, z nich zase ne všichni vytrvají ve svém úsilí.

Práce se psem je totiž velmi náročná — a to nejen na čas. Má-li se dostavit dobrý výsledek, musí se chovatel věnovat svému psu denně a alespoň jednou týdně se zúčastnit společného výcviku. K tomu přistupují starosti s umístěním psa (kotec, výběhy), získáváním krmiva ap., takže nakonec zůstávají jen ti, kteří mají své psy opravdu rádi a navíc chtějí při jejich výcviku či chovu dosáhnout těch nejlepších výsledků.

Přesto všechno se může kynologický klub v Hranicích pochlubit za rok 1980 řadou pěkných akcí. Za nejúspěšnější z nich je možno považovat již tradiční „Partyzánský závod“, ukázky výcviku psů na MDD v Olšovci a ke dni Čs. armády v Drahotuších a konečně týdenní výcvik briardů, kterého se zúčastnilo 14 chovatelů se psy tohoto plemene z celé ČSR. Členové klubu odpracovali v roce 1980 160 hodin při úpravě cvičiště a klubovny a 50 hodin v akci „Z“.

V současné době jsou registrovány tři chovné stanice. Právě zde nastal v porovnání s dřívějšími lety značný pokles, jehož příčinou jsou zhoršené podmínky pro chovatelskou činnost velkých služebních psů.

Výcvik psů se provádí každý týden v sobotu od 8 hodin na cvičišti Svazarmu. V roce 1980 měl dobré výsledky, o čemž svědčí to, že všichni přihlášení složili úspěšně zkoušky jak v jarním, tak v podzimním termínu. Všichni, kteří se výcviku zúčastní pravidelně mají elán a chuť do práce. Rádi mezi sebou přivítají další zájemce o tuto krásnou činnost, která sice klade na člověka značné nároky, ale dovede mu také mnohonásobně vrátit vynaloženou námahu v podobě radosti z výsledků. A to nemluvíme o radosti, kterou dává člověku přátelství nejnějnějšího přítele člověka — psa.

-šr-

TJ CEMENTÁRNA — VZORNÁ TJ

Členové TJ Cementárna Hranice splnili v minulém roce 1980 závazek na počest 35. výročí osvobození Československa Sovětskou armádou. Jednota rozšířila své řady o 28 nových členů, 9 trenérů, cvičitelů a rozhodčích by zvýšilo kvalifikaci. Na úseku politickovýchovné práce uspořádala jednota řadu besed o tělovýchově a k významným politickým výročím, lyžaři ve svém areálu v Partutovicích připravili „Spartakiádní vatru“, členové oddílu házené a lyžování obhájili titul „vzorného oddílu III. st.“ a přihlásili se do vyšší formy soutěže, uděleno bylo 19 odznaků „lyžař ČSSR“, tenisté obhájili titul „vzorný oddíl I. stupně“. Ve spolupráci s MěstDPM o prázdninách byl uspořádán stanový tábor mládeže, spolu se ZV ROH Cementárny se uskutečnil turnaj v malé kopané pro pracující podniku aj. Při stavě lyžařského vleku, šaten a na úpravě lyžařského areálu v Partutovicích, při údržbě stadiónu házené a tenisových dvorců vykazali členové 3100 brigádnických hodin. Náročným, ale úspěšným podnikem bylo uspořádání turnaje v tenisu za účasti 80 hráčů a hráček z celého kraje, krajského přeboru jednotlivců mladšího žactva a okresního přeboru starších i mladších žaček.

TJ Cementárna tak splnila podmínky pro udělení čestného titulu „vzorná TJ“. Titul odevzdal v závěru roku 1980 člen předsednictva a vedoucí tajemník OV ČSTV Václav Kyrych do rukou předsedy ZJ Cementárna Miroslava Franka za přítomnosti členů výboru jednoty a předsedů výborů oddílů.

BLAHOPŘÁNÍ SPOLUOBČANŮM, KTERÍ SE V MĚSÍCI BŘEZNU DOŽIVAJÍ

75 LET

Josef Šnerch, Lumumbova 24
Marie Rybáková, Gottwaldovo nám. 11
Adéla Šírková, Žižkova 165
Růžena Kubešová, Kollárova 4
František Mynář, Na Rejdišti 346, Drahotuše

80 LET

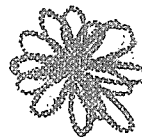
Marie Bartošová, Sov. armády 560
Karolína Mynářová, Struhlovska 1108
Jan Orava, Teplice n. B.
Josef Vašínska, Siavíř

85 LET

Marie Geryková, Gottwaldovo nám. 85

90 LET

František Haša, B. Němcové 782

Jubilantům přejeme dobré zdraví a životní pohodu do dalších let!

PROGRAMY JKP

Neděle 1. března
15.00 hodin DISKOTÉKA
Velký sál JKP

Neděle 8. března
15.00 hodin DISKOTÉKA
Velký sál JKP

Pondělí 9. března Akce v systému „Kultura školám“
9.00 a 11.00 hodin STRAŠIDLO BUBLIFUK
Velký sál JKP v nastudování divadla Zd. Nejedlého v Opavě

Neděle 15. března
15.00 hodin DISKOTÉKA
Velký sál JKP

Čtvrtek 19. března Přednáška
18.30 hodin VOLBY V ROCE 1981
Velký sál JKP [poprvé k volbám]

Neděle 22. března
15.00 hodin DISKOTÉKA
Velký sál JKP

Neděle 29. března
15.00 hodin D I S K O T Ě K A
Velký sál JKP

Předprodej na uvedené akce v kanceláři JKP.

AKCE KLUBU MLADÝCH

Středa 4. března akce k M D Ž
19.30 hodin vystoupení hudební skupiny Schovanky s pořadem:
Velký sál JKP „DOBŘÝ VEČER, ŘEKLY SCHOVANKY“

Předprodej v prodejně SUPRAPHON.

PROGRAMY KIN

Kino SVĚT

-
3. 3.—5. 3.	DOBRODRUŽSTVÍ POSEIDONU
Americký film. Napínavý příběh na moři. Mládeži přístupný
6. 3.—9. 3.	VĚZEŇSKÉ BLUES
Film USA. Příběh kytaristy a zpěváka, který se stal idolem široké veřejnosti. Mládeži nepřístupno
10. 3.—12. 3.	GAPPA
Japonský fantastický film. Mládeži přístupný
13. 3.—16. 3.	POSTŘÍŽINY
Český film pro ty, kteří neměli čas přečíst si knížku. Mládeži nepřístupno
17. 3.—19. 3.	SOUKROMÉ SANATORIUM
Film NSR. Z deníku mladé psycholožky, která chtěla poznat zákulisí jedné kliniky. Mládeži nepřístupno
20. 3.—23. 3.	VĚK NEVINNOSTI
Kanadský film. Střetnutí romantické lásky a divoké nenávisti. Film je mládeži nepřístupný., Mládeži nepřístupno
24. 3.—25. 3.	SMRT DAREBÁKA
Francouzský kriminální film s A. Delonem v hl. roli. Dramatický příběh muže, který hledal vraha svého přítele. Mládeži nepřístupno
-

26. 3.	BABYLON XX. Jen pro členy KPSF Film SSSR, poetická legenda ze života zapadlé ukrajinské vesnice uprostřed 20. let.
--------	---

27. 3.—30. 3.	KLADIVO NA ČARODĚJNICE Starší český film. Mládeži nepřístupno
---------------	--

31. 3.—2. 4.	STEPUJÍCÍ STONOŽKA Francouzský film. O Venuši v bedně a třech mužích v nebezpečí. Mládeži nepřístupno
--------------	--

Začátky uvedených představení jsou v 17.00 a v 19.30 hodin. Slevy jsou poskytovány jen ve středu v 17.00 hodin.

PŘEDSTAVENÍ PRO DĚTI — každou sobotu v 15.00 hodin.

7. března	KONEC PRÁZDIN Polský film. Poslední dny dětství a první dny dospělosti.
-----------	--

14. března	TÁTA MI STEJNĚ NAŘEŽE Slovenský film režiséra Oto Křivánka.
------------	--

21. března	ZAKLETÁ NEVĚSTA Sovětský film. Pohádka o udatném mládenci a krásné Vasilise.
------------	---

28. března	TISÍC POHOVORŮ A JEDEN VYNÁLEZ Argentinský kreslený barevný film.
------------	--

PŘEDSTAVENÍ PRO MLÁDEŽ — každou neděli ve 14.30 hodin.

8. března	HOUSATA O hoičkách, které jsou všechny stejné a každá jiná. Český film.
-----------	--

15. března	KNÍŽE ZVANÝ DRACULA Rumunský film. Historický příběh z druhé poloviny 15. století.
------------	---

22. března	ANTON ŠFELEC, OSTROSTŘelec Starší český film s Vlastou Burianem v hlavní roli.
------------	---

29. března	MAREČKU, PODEJTE MI PERO Český film. Komédie o žácích za školou nepovinných.
------------	---

FILMOVÁ PŘEDSTAVENÍ PRO ŠKOLNÍ DRUŽINY

Středa 4. 3. KRAKONOŠ A SPRÁVCE MARKVART

Středa 11. 3. OD ZÍTRKA NEČARUJI

Středa 18. 3. DRUHÁ CESTA NÁMOŘNÍKA SINDIBÁDA

Středa 25. 3. ČIPERA A KUKAČKA

KINO DRAHOTUŠE:

4. 3. RODINNÝ PORTRÉT
v 19.00 hodin Italský film-režiséra Viscontiho. Mládeži do 18 let nepřístupno

6. 3. SVATÝ ROK
v 19.00 hodin Francouzský film. V hlavních rolích Jean Gabin a Jean Claude
8. 3. Brialy. O věznicích na útěku, nešikovných únoscích a milióno-
v 16.30 hodin vém výkupném. Mládeži přístupn

8. 3. TAXIKÁRKA
v 19.00 hodin Italský film. O krásné řidičce, zamilovaném policistovi a pašo-
vání drog. Mládeži do 18 let nepřístupno

11. 3. CTNOSTNÝ METOD
v 19.00 hodin Slovenský film. Tragikomedie o rodině, ve které faleš potla-
čila morálku i lásku. Film je mládeži nepřístupný.

13. 3. POZDRAV TU PANÍ
v 19.00 hodin Francouzský film. O vydařeném synáčkovi, který zasáhl do
15. 3. vlastní výchovy. Mládeži nepřístupno
v 19.00 hodin

15. 3. RALLYE
v 16.30 hodin Film SSSR. Dramatický příběh z mezinárodních automobilo-
vých závodů. Mládeži přístupno

18. 3. INSPEKTOR SWENNEY
v 19.00 hodin Vzrušující pátrání po šéfovi nebezpečného gangu. Anglický
film. Mládeži nepřístupno

20. 3. NA ČERNÉ LISTINĚ
v 19.00 hodin Film USA. „Hon na čarodějnice“ — drama Hollywoodu v pade-
22. 3. sátech letech. Mládeži nepřístupno
v 19.00 hodin

22. 3. HVĚZDA PADÁ VZHŮRU
v 16.30 hodin Český muzikál s Karlem Gottem. Mládeži přístupno

25. 3. SABINA WULFOVÁ
v 19.00 hodin Film NDR. O mladé ženě, která chtěla zapomenout na minulost.
Mládeži nepřístupno

27. 3. SUPI NAD ALJÁŠKOU
v 19.00 hodin Film NSR. O falešném šerifovi, zlatokopech a lupičské bandě.
29. 3. v 16.30 a v 19.00 Mládeži přístupno

PŘEDSTAVENÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ — každou neděli ve 14.00 hodin.

1. března ŠTĚSTÍ NA ŘETĚZU
Jugoslávský film. Vyprávění o potížích se psem na sídlišti.

8. března TÁTA MI STEJNĚ NAREŽE
Slovenský film režiséra Oto Křivánka.

15. března OČI JAKO HVĚZDY
Maďarský film. O Jankovi, který silou a chytrostí vyzrál nad
všemocným vládcem.

22. března TŘI OD MOŘE
Český film. Dobrodružné i veselé příběhy dětí, které zmeškaly
vlak.

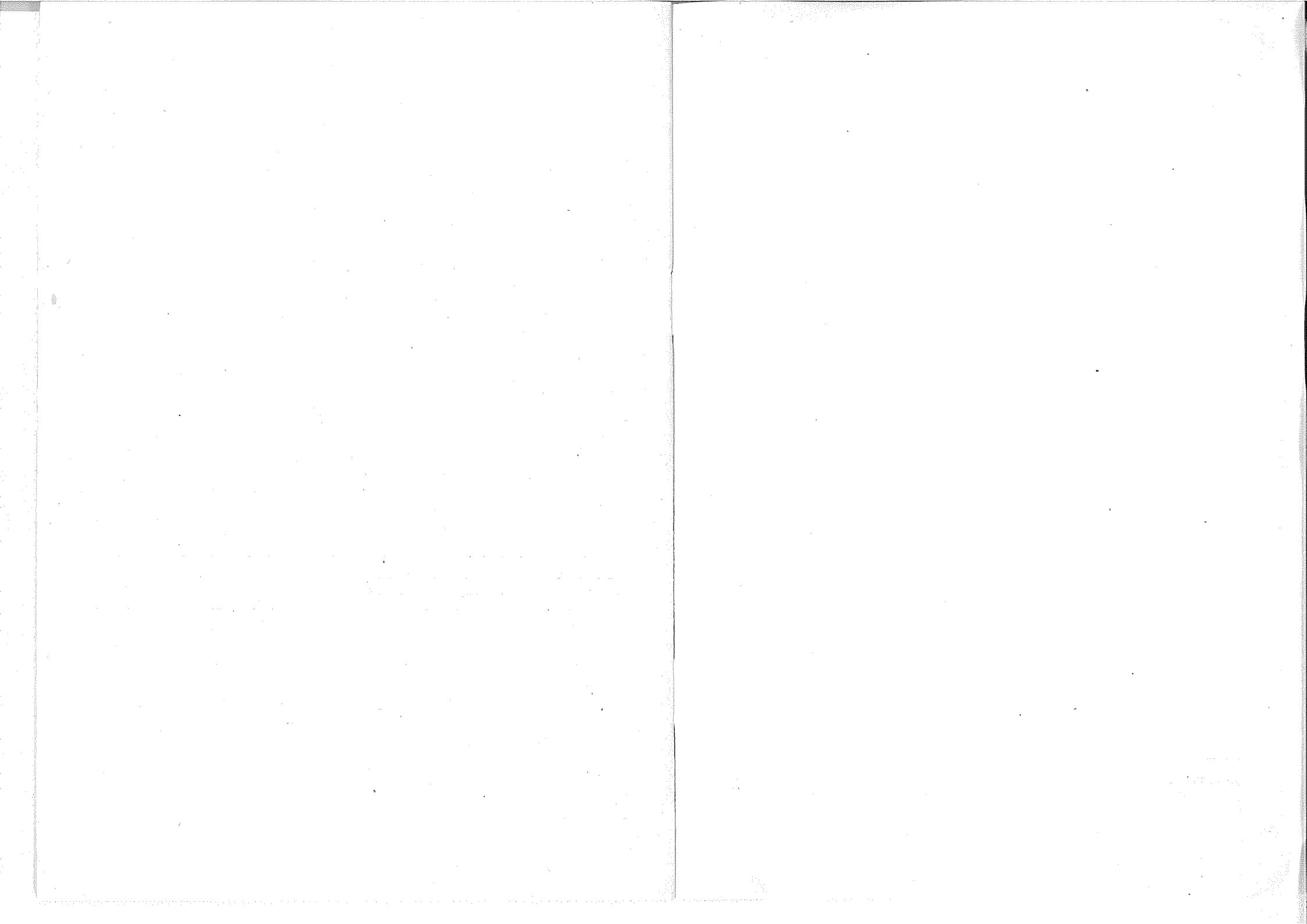
29. března OD ZÍTRKA NEČARUJI
Český film. Komédie o dopadení pana Tau.

FILMOVÁ PŘEDSTAVENÍ PRO ŠKOLNÍ DRUŽINY:

Středa 4. března ALIM A JEHO OSLÍK

Středa 18. března KRAKONOŠ A SPRÁVCE MARKVART

Změna programu vyhrazena.

Zpravodaj města Hranic a lázní Teplic n. B. vydává Jednotný klub pracujících
v Hranicích. Tisknou Moravské tiskařské závody, n. p., Olomouc.